

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 września 2015 roku - nr (...) - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. stwierdził, że K. B. jako pracownik płatnika składek A. B. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 kwietnia 2015 roku. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że K. B. została zgłoszona do ubezpieczeń od dnia 1 kwietnia 2015 roku na podstawie umowy o pracę na czas określony na stanowisku sekretarza - asystenta na 1/2 etatu z wynagrodzeniem w wysokości 2.200 zł, a od dnia 1 lipca 2015 roku stała się niezdolna do pracy z powodu choroby przypadającej

w okresie ciąży. W dniu (...) urodziła dziecko, po czym wystąpiła

z roszczeniem o wypłatę zasiłku chorobowego. Zdaniem organu poczynione w toku kontroli ustalenia świadczą o tym, że wnioskodawczyni nie wykonywała faktycznie pracy na rzecz płatnika. Mimo formalnego zawarcia umowy w firmie płatnika nie było realnej potrzeby zatrudnienia pracownika. Płatnik nie prowadził postępowania rekrutacyjnego i wcześniej przez wiele lat samodzielnie obsługiwał prowadzone gabinety lekarskie. Płatnik nie zatrudnił też nikogo na miejsce wnioskodawczyni w czasie absencji chorobowej. Przedstawiona dokumentacja zatrudnienia została w ocenie organu rentowego sporządzona jedynie w celu uprawdopodobnienia istnienia stosunku pracy. Zdaniem ZUS przedłożone w toku kontroli przez płatnika dokumenty nie dowodzą faktycznego wykonywania pracy przez wnioskodawczynię. W ocenie ZUS zatrudnienie wnioskodawczyni na podstawie umowy

o pracę na krótko przed niezdolnością do pracy z powodu choroby w okresie ciąży, miało na celu jedynie uzyskanie prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Umowa o pracę

z dnia 1 kwietnia 2015 roku miała zdaniem ZUS charakter pozorny i jako tak jest nieważna.

/decyzja - k. 51 - 59 verte - akt ZUS/

Odwołanie od ww. decyzji złożyła w dniu 21 października 2015 roku działająca w imieniu wnioskodawczyni pełnomocnik, wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez stwierdzenie, że K. B. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 kwietnia 2015 roku. Pełnomocnik wskazała, że wnioskodawczyni jest z wykształcenia lekarzem i została zatrudniona przez A. B., prowadzącą Indywidualną (...) w L. i w P.. Zatrudnienie to miało również przygotować wnioskodawczynię do specjalizacji lekarskiej. Wnioskodawczyni zajmowała się dokumentacją medyczną. W dacie zatrudnienia była w ciąży, co jednak nie uniemożliwiało jej podjęcia i wykonywania pracy. Badania ginekologiczne nie wykazywały żadnych nieprawidłowości. Do dnia 30 czerwca 2015 roku wnioskodawczyni czuła się dobrze i faktycznie wykonywała swoje obowiązki w ramach zatrudnienia u płatnika składek A. B..

/odwołanie - k. 2 - 6/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 17 listopada 2015 roku organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, argumentując jak w treści zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie - k. 15 - 17/

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie. Pełnomocnik wnioskodawczyni poparła odwołanie. Płatnik A. M. przyłączyła się do stanowiska odwołującej.

/e-protokół z dnia 8 maja 2017 roku - 00:01:07 - 00:01:28; 00:12:47 - 00:16:34 - płyta - k. 160; e-protokół z dnia 6 lutego 2017 roku - 00:03:24 - 00:04:28 - płyta - k.134/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Płatnik A. B. prowadzi od 2000 roku działalność w postaci Indywidualnej (...) w zakresie psychiatrii i psychoterapii. Do 2013 roku płatnik pracowała głównie w szpitalu, potem zajęła się rozwijaniem indywidualnej praktyki w P. i w

L.. Płatnik nie zatrudniała pracowników, w prowadzeniu dokumentacji pacjentów pomagał jej mąż - z zawodu lekarz oraz syn.

/zeznania płatnika - e-protokół z dnia 6 lutego 2017 roku - 00:10:30 - 00:13:44 - płyta - k. 134 w zw. z e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:32:40 - 00:41:54 - płyta - k. 106; zeznania świadka P. B. - e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:52:17 - 01:04:04 - płyta - k. 106; zeznania świadka H. B. - e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 01:04:35 - 01:18:23 - płyta - k. 106; zeznania świadka M. L. - e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 01:40:06 - 01:51:57 - płyta - k. 106; wydruk z (...) k. 109/

W 2014 roku płatnik podjęła decyzję o zatrudnieniu pracownika, który uporządkuje dokumentację medyczną pacjentów i zajmie się korespondencją. Początkowo zamierzała zatrudnić swojego syna - H. B., ale w tym czasie miał on zaległości w egzaminach na studiach medycznych. Gdy poznała K. B. - swoją przyszłą synową - uznała ją za właściwą osobę na tym stanowisku, również biorąc pod uwagę możliwość przekazania jej w przyszłości praktyki lekarskiej.

/zeznania płatnika - e-protokół z dnia 6 lutego 2017 roku - 00:10:30 - 00:13:44 - płyta - k. 134 w zw. z e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:32:40 - 00:41:54 - płyta - k. 106; zeznania świadka P. B. - e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:52:17 - 01:04:04 - płyta - k. 106; zeznania świadka H. B. - e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 01:04:35 - 01:16:17 - płyta - k. 106; zeznania świadka M. L. - e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 01:40:06 - 01:51:57 - płyta - k. 106/

Intencją płatnika było stworzenie firmy rodzinnej. Płatnik miała zaufanie do K. B..

/zeznania świadka P. B. - e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:52:17 - 01:04:04 - płyta - k. 106; zeznania płatnika - e-protokół z dnia 6 lutego 2017 roku - 00:10:30 - 00:13:44 - płyta - k. 134 w zw. z e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:32:40 - 00:41:54 - płyta - k. 106; zeznania świadka H. B. - e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 01:04:35 - 01:16:17 - płyta - k. 106; zeznania świadka M. L. - e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 01:40:06 - 01:51:57 - płyta - k. 106/

Wnioskodawczyni K. B. w dniu 26 czerwca 2015 roku ukończyła studia na kierunku lekarskim na Uniwersytecie Medycznym w Ł..

/zaświadczenie - k. 8/

Wnioskodawczyni zawarła związek małżeński z H. B. w dniu 16 maja 2015 roku.

/zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 6 lutego 2017 roku - 00:10:07 - 00:10:30 - płyta - k. 134 w zw. z e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:05:02 - 00:26:25 - płyta - k. 106; zeznania płatnika - e-protokół z dnia 6 lutego 2017 roku - 00:10:30 - 00:13:44 - płyta - k. 134 w zw. z e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:32:40 - 00:41:54 - płyta - k. 106/

Wnioskodawczyni pod koniec 2014 roku zaczęła poszukiwać pracy. Otrzymała propozycję zatrudnienia w firmie (...) – znajomego sąsiadów jej matki. Miała pracować w marketingu – w branży odzieżowej. Prowadziła też rozmowy w przedmiocie zatrudnienia z płatnikiem A. B.. Gdy odwołująca dowiedziała się, że jest w ciąży (był to 7 tydzień ciąży) poinformowała o tym potencjalnych pracodawców. Ostatecznie zdecydowała się, że podejmie pracę u A. B., ponieważ była zgodna z jej wykształceniem. J. Z. zaproponował jej ponadto niższe wynagrodzenie o 500,00 zł.

/zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 6 lutego 2017 roku - 00:10:07 - 00:10:30 - płyta - k. 134 w zw. z e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:05:02 - 00:26:25 - płyta - k. 106; zeznania płatnika - e-protokół z dnia 6 lutego 2017 roku - 00:10:30 - 00:13:44 - płyta - k. 134 w zw. z e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:32:40 - 00:41:54 - płyta - k. 106; zeznania świadka P. B. - e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:52:17 - 01:04:04 - płyta - k. 106; zeznania świadka H. B. - e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 01:04:35 - 01:16:17

- płyta - k. 106; zeznania świadka M. A. - e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 01:18:23 - 01:31:51 - płyta - k. 106; zeznania świadka J. Z. - e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 01:18:23 - 01:31:51 - płyta - k. 106/

Wnioskodawczyni przed podjęciem pracy u A. B. przez ponad 2 lata była zatrudniona w sklepie na stanowisku sprzedawcy oraz w magazynie jako magazynier.

/zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 6 lutego 2017 roku - 00:10:07 - 00:10:30 - płyta - k. 134 w zw. z e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:05:02 - 00:26:25 - płyta - k. 106/

Warunki zatrudnienia wnioskodawczyni u A. B. zostały uzgodnione na przełomie lutego i marca 2015 roku. Ostatnie zajęcia i egzaminy nie kolidowały z podjęciem pracy.

/zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 6 lutego 2017 roku - 00:10:07 - 00:10:30 - płyta - k. 134 w zw. z e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:05:02 - 00:26:25 - płyta - k. 106; zeznania świadka M. A. - e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 01:18:23 - 01:31:51 - płyta - k. 106/

W dniu 1 kwietnia 2015 roku A. B. prowadząca Indywidualną (...) jako specjalista psychiatra zawarła z wnioskodawczynią K. B. (wówczas A.) umowę o pracę na czas określony - 1 roku - na stanowisku sekretarz - asystent. Jako miejsce wykonywania pracy wskazane zostały następujące adresy: ul. (...) w P. oraz ul (...) w L.. Wnioskodawczyni została zatrudniona na 1/2 etatu z wynagrodzeniem w wysokości 2.200 zł brutto. Jako termin rozpoczęcia pracy wskazano dzień 1 kwietnia 2015 roku.

/umowa o pracę w aktach osobowych - k. 112/

Wnioskodawczyni w dniu 1 kwietnia 2015 roku otrzymała zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy na stanowisku sekretarz - asystent w Indywidualnej (...). Kolejne takie zaświadczenie otrzymała w dniu 24 maja 2016 roku.

/zaświadczenia lekarskie w aktach osobowych - k. 112/

Wnioskodawczyni pracowała w gabinetach płatnika: w L. albo w P. - w poniedziałki od 8 – 12, w środy od 14.00 – 18.00, w piątki od 14.00 – 20.00 i w soboty od 10.00 do 16.00. Mieszkała wówczas od piątku do poniedziałku u płatnika w P.. W pozostałe dni dojeżdżała do pracy z L., gdzie mieszkała z mężem. Do pracy dojeżdżała samochodem. Godziny jej pracy zależały od godzin pracy płatnika.

/zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 6 lutego 2017 roku - 00:10:07 - 00:10:30 - płyta - k. 134 w zw. z e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:05:02 - 00:26:25 - płyta - k. 106; zeznania płatnika - e-protokół z dnia 6 lutego 2017 roku - 00:10:30 - 00:13:44 - płyta - k. 134 w zw. z e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:32:40 - 00:41:54 - płyta - k. 106; zeznania świadka P. B. - e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:52:17 - 01:04:04 - płyta - k. 106; zeznania świadka H. B. - e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 01:04:35 - 01:16:17 - płyta - k. 106; zeznania świadka M. A. - e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 01:18:23 - 01:31:51 - płyta - k. 106; harmonogram w aktach osobowych - k. 112/

W P. było odrębne pomieszczenie biurowe do pracy dla wnioskodawczyni. W L. pracowała w biurze w osobnym budynku, niż ten w którym znajdował się gabinet.

/zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 6 lutego 2017 roku - 00:10:07 - 00:10:30 - płyta - k. 134 w zw. z e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:05:02 - 00:26:25 - płyta - k. 106; zeznania płatnika - e-protokół z dnia 6 lutego 2017 roku - 00:10:30 - 00:13:44 - płyta - k. 134 w zw. z e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:32:40 - 00:41:54 - płyta - k. 106; zeznania świadka M. L. - e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 01:40:06 - 01:51:57 - płyta - k. 106/

Wnioskodawczyni zajmowała się porządkowaniem dokumentacji medycznej pacjentów płatnika. Przygotowywała dokumentację pacjentów, którzy danego dnia byli przez płatnika przyjmowani w gabinecie.

/zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 6 lutego 2017 roku - 00:10:07 - 00:10:30 - płyta - k. 134 w zw. z e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:05:02 - 00:26:25 - płyta - k. 106; zeznania płatnika - e-protokół z dnia 6 lutego 2017 roku - 00:10:30 - 00:13:44 - płyta - k. 134 w zw. z e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:32:40 - 00:41:54 - płyta - k. 106/

Wnioskodawczyni podpisywała listy obecności. Płatnik woził tę listę ze sobą do obu gabinetów.

/zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 6 lutego 2017 roku - 00:10:07 - 00:10:30 - płyta - k. 134 w zw. z e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:05:02 - 00:26:25 - płyta - k. 106; zeznania płatnika - e-protokół z dnia 6 lutego 2017 roku - 00:10:30 - 00:13:44 - płyta - k. 134 w zw. z e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:32:40 - 00:41:54 - płyta - k. 106; zeznania świadka H. B. - e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 01:04:35 - 01:16:17 - płyta - k. 106; listy obecności w aktach osobowych - k. 112/

Wynagrodzenie wnioskodawczyni było przelewane na rachunek bankowy.

/zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 6 lutego 2017 roku - 00:10:07 - 00:10:30 - płyta - k. 134 w zw. z e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:05:02 - 00:26:25 - płyta - k. 106; zeznania płatnika - e-protokół z dnia 6 lutego 2017 roku - 00:10:30 - 00:13:44 - płyta - k. 134 w zw. z e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:32:40 - 00:41:54 - płyta - k. 106; zeznania świadka P. B. - e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:52:17 - 01:04:35 - płyta - k. 106; zeznania świadka H. B. - e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 01:04:35 - 01:16:17 - płyta - k. 106; pismo - k.13 akt osobowych k.112/

Wnioskodawczyni zajmowała się również prowadzeniem korespondencji pracodawcy z sądami, ponieważ płatnik jest biegłym sądowym. Prowadziła również korespondencję pracodawcy z prokuratorami, ZUS, KRUS. Przygotowywała dokumentację do wysłania, którą podpisywała płatnik. W obu gabinetach skarżąca miała dostęp do komputera. Układała dokumentację medyczną. W tych gabinetach są oddzielne pomieszczenia z dokumentacją. Skarżąca przygotowywała historie chorób zgodnie z listą zarejestrowanych pacjentów. Rejestracji pacjentów dokonywała płatnik. Wnioskodawczyni prowadziła kalendarz wizyt płatnika. W soboty wnioskodawczyni omawiała z płatnikiem poszczególne przypadki medyczne pacjentów. Wnioskodawczyni kupowała również do gabinetów środki czystości i artykuły biurowe. Pieniądze otrzymywała od płatnika i rozliczała się z zakupów. Miała również pisemne upoważnienie od płatnika do używania samochodu marki I. (...) o nr rej. (...), wystawione w dniu 8 kwietnia 2015 roku na okres 12 miesięcy.

/zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 6 lutego 2017 roku - 00:10:07 - 00:10:30 - płyta - k. 134 w zw. z e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:26:25 - 00:32:40 - płyta - k. 106; zeznania płatnika - e-protokół z dnia 6 lutego 2017 roku - 00:10:30 - 00:13:44 - płyta - k. 134 w zw. z e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:32:40 - 00:45:11 - płyta - k. 106; zeznania świadka P. B. - e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:52:17 - 01:04:04 - płyta - k. 106; zeznania świadka H. B. - e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 01:04:35 - 01:16:17 - płyta - k. 106; upoważnienie - k. 119; rozliczenia - k. 119/

Zajęcia na ostatnim - VI - roku studiów odbywały się od dnia 1 października 2014 roku do dnia 30 czerwca 2015 roku. Na ostatnim roku studiów wnioskodawczyni miała do zdania ponad 20 egzaminów. Do 1 kwietnia 2015 roku wnioskodawczyni zaliczyła ok. $\frac{3}{4}$ z nich. Zajęcia obowiązkowe odbywały się do połowy maja 2015 roku. Po dniu 1 kwietnia 2015 roku pozostały jej do zaliczenia 4 bloki. Blok trwał tydzień, potem był tydzień wolnego. Zajmowało to ok. 4 dni po 4 godziny. Ostatni egzamin wnioskodawczyni zdała 26 czerwca 2015 roku. Wnioskodawczyni godziła to z pracą, ponieważ miała 2 dni wolne, a gdy miała zajęcia od rana jechała do pracy na godziny popołudniowe. Droga zajmowała jej ok. 2 godzin. Korzystała z samochodu męża lub mamy. Nie chodziła na wykłady, bo były nieobowiązkowe. Część zajęć odbywała się w godzinach popołudniowych - od 16.00 do 17.00.

Wnioskodawczyni dojeżdżała na zajęcia po pracy. Terminy większości egzaminów wnioskodawczyni ustalała z wykładowcami indywidualnie.

/pismo - k. 139; zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 8 maja 2017 roku - 00:01:28 - 00:12:47 - płyta - k. 160/

W dniu 30 czerwca 2015 roku wnioskodawczyni zgłosiła się do lekarza z powodu skurczów. Lekarz ginekolog uznał, że stan ciąży i zdrowia wnioskodawczyni powoduje jej niezdolność do pracy i wystawił zwolnienie lekarskie od dnia 1 lipca 2015 roku.

/dokumentacja medyczna - k. 83/

W okresie przed dniem 30 czerwca 2015 roku nie było przeciwwskazań medycznych do podjęcia pracy przez wnioskodawczynię. Wnioskodawczyni czuła się dobrze i nie miała żadnych dolegliwości w związku z ciążą.

/dokumentacja medyczna - k. 81; zeznania wnioskodawczyni - e-protokół z dnia 6 lutego 2017 roku - 00:10:07 - 00:10:30 - płyta - k. 134 w zw. z e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:05:02 - 00:26:25 - płyta - k. 106/

W dniu 15 sierpnia 2015 roku wnioskodawczyni urodziła syna w 34 tygodniu ciąży.

/dokumentacja medyczna - k. 85; akt urodzenia - k. 69/

W okresie niezdolności do pracy wnioskodawczyni – jej obowiązki przejął częściowo H. B., który w tym okresie był już bardziej dyspozycyjny.

zeznania płatnika - e-protokół z dnia 6 lutego 2017 roku - 00:10:30 - 00:13:44 - płyta - k. 134 w zw. z e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:32:40 - 00:41:54 - płyta - k. 106; zeznania świadka H. B. - e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 01:04:35 - 01:16:17 - płyta - k. 106/

Płatnik była bardzo zadowolona z pracy wnioskodawczyni. Wnioskodawczyni skróciła więc urlop macierzyński i powróciła do pracy u płatnika.

/zeznania płatnika - e-protokół z dnia 6 lutego 2017 roku - 00:10:30 - 00:13:44 - płyta - k. 134 w zw. z e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:32:40 - 00:41:54 - płyta - k. 106/

W dniu 4 kwietnia 2016 roku A. B. ponownie zatrudniła K. B. na stanowisku sekretarza - asystenta na czas określony do dnia 30 września 2016 roku. Jako miejsce wykonywania pracy wskazane zostały następujące adresy: ul. (...) w P. oraz ul (...) w L.. Wnioskodawczyni została zatrudniona na 1/2 etatu z wynagrodzeniem w wysokości 2.200 zł brutto. Jako termin rozpoczęcia pracy wskazano dzień 4 kwietnia 2016 roku.

/umowa o pracę w aktach osobowych - k. 112/

Zarówno wnioskodawczyni, jak i jej mąż po zakończeniu studiów medycznych muszą odbyć staż podyplomowy, który trwa 13 miesięcy - od października. Drugą umowę o pracę płatnik zawarła z wnioskodawczynią do dnia 30 września 2016 roku właśnie z uwagi na konieczność odbycia przez nią stażu od dnia 1 października 2016 roku.

/zeznania płatnika - e-protokół z dnia 6 lutego 2017 roku - 00:10:30 - 00:13:44 - płyta - k. 134 w zw. z e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:32:40 - 00:41:54 - płyta - k. 106; zeznania świadka H. B. - e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 01:04:35 - 01:16:17 - płyta - k. 106/

Płatnik nie zatrudniła nikogo na miejsce wnioskodawczyni, gdyż oczekuje na jej powrót do pracy po odbyciu przez nią stażu. Liczy na to, że wnioskodawczyni wybierze specjalizację w dziedzinie psychiatrii.

/zeznania płatnika - e-protokół z dnia 6 lutego 2017 roku - 00:10:30 - 00:13:44 - płyta - k. 134 w zw. z e-protokół z dnia 24 października 2016 roku - 00:32:40 - 00:41:54 - płyta - k. 106/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie całokształtu materiału dowodowego, w szczególności na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów oraz zeznań wnioskodawczynie, płatnika oraz świadków: P. B., H. B., M. A., M. L. i J. Z..

W ocenie Sądu zgromadzony materiał dowody jest spójny i wiarygodny, wszystkie zeznania uzupełniają się wzajemnie, są przy tym potwierdzeniem dla złożonej w sprawie dokumentacji osobowej, podważając tym samym twierdzenia organu rentowego, że dokumentacja ta została sporządzona jedynie na potrzeby uwiarygodnienia nieistniejącego stosunku pracy. Wszystko to pozwala na ustalenie faktycznego zakresu obowiązków wnioskodawczynie w czasie zatrudnienia u płatnika składek K. B. oraz rzeczywistego charakteru stosunku prawnego łączącego strony umowy o pracę z dnia 1 kwietnia 2015 roku.

Sąd na podstawie tak zgromadzonego materiału dowodowego przyjął, że wnioskodawczynie rzeczywiście świadczyła pracę na rzecz płatnika. Wnioskodawczynie i płatnik wyjaśnili, jakie czynności obejmował zakres obowiązków pracowniczych. Zatrudnienie było zgodne z wykształceniem wnioskodawczynie. Dla płatnika ze względu na rodzaj specjalności prowadzonej praktyki lekarskiej ważne było natomiast, by dostęp do dokumentów miała zaufana osoba. Płatnik wiedziała, że nie będzie to zatrudnienie długoterminowe. Wnioskodawczynie po zakończeniu studiów medycznych musiała bowiem rozpocząć staż w szpitalu.

Dokumentacja medyczna z okresu ciąży wnioskodawczynie potwierdziła jej twierdzenia, że do dnia 1 lipca 2015 roku nie było przeciwwskazań do pracy na powierzonym jej stanowisku. Wnioskodawczynie otrzymała również stosowne zaświadczenia od lekarza medycyny pracy.

Wnioskodawczynie pracowała w wymiarze 1/2 etatu. Przekonująco wyjaśniła przy tym, jak godziła obowiązki pracownicze ostatnimi zajęciami i egzaminami na studiach. Istotnie wnioskodawczynie musiała pogodzić nie tylko pracę i studia ale także dojazdy do pracy. Wskazała jednak, że od piątku do poniedziałku zostawała w P. u swojej pracodawczynie a zarazem teściowej, co oznacza, że w tygodniu dojeżdżała do pracy tylko w 1 dzień. Nie było to pierwsze zatrudnienie wnioskodawczynie. Pracowała już w trakcie studiów. Godzenie kilku obowiązków nie było zatem dla wnioskodawczynie niemożliwe.

Rzeczywiście poza dokumentacją osobową strona nie przedstawiła innej dokumentacji, wskazującej na przebieg zatrudnienia wnioskodawczynie i zakres jej obowiązków. Wynika to jednak z charakteru jej pracy. Wnioskodawczynie była sekretarką - asystentką i nie podpisywała żadnych dokumentów. Porządkowała dokumentację medyczną, sporządzała pisma, które były podpisywane przez płatnika. Fakt wykonywania przez nią pracy potwierdzili wszyscy świadkowie.

Płatnik wykazał, że zatrudnienie wnioskodawczynie było potrzebne i uzasadnione. Wnioskodawczynie skróciła swój urlop macierzyński i wróciła do pracy do czasu rozpoczęcia stażu w szpitalu. Płatnik zadeklarowała ponadto chęć dalszej współpracy z wnioskodawczynią w trakcie specjalizacji.

Rzeczywiście wnioskodawczynie podjęła pracę w czasie ciąży i stała się niezdolna do pracy po 3 miesiącach od rozpoczęcia zatrudnienia, nie podważa to jednak jej zamiaru świadczenia pracy. Wnioskodawczynie czuła się dobrze w ciąży do dnia 1 lipca 2015 roku. Nawet jeśli poszukiwanie pracy było podyktowane również chęcią uzyskania ochrony ubezpieczeniowej w czasie ciąży i macierzyństwa, to najistotniejszym jest, że wnioskodawczynie faktycznie wykonywała powierzone jej obowiązki. Wobec tak poczynionych ustaleń motywacja wnioskodawczynie do poszukiwania zatrudnienia na podstawie umowy o pracę jest kwestią drugorzędną.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie K. B. w świetle zgromadzonego materiału dowodowego zasługuje na uwzględnienie i powoduje zmianę zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1 oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t. j. Dz. U. z 2016 roku, poz. 963 ze zm.) obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu - podlegają pracownicy, czyli osoby fizyczne pozostające w stosunku pracy, w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Jak stanowi art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t. j. Dz. U. z 2016 roku, poz. 372 ze zm.) osobom objętym ubezpieczeniem społecznym przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i wysokości określonych ustawą w razie choroby i macierzyństwa.

Kwestią sporną w rozpoznawanej sprawie było, czy K. B. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym jako pracownik płatnika składek A. B.. O uznaniu stosunku łączącego strony za stosunek pracy rozstrzygają przepisy prawa pracy.

Zgodnie z art. 22 § 1 Kodeksu pracy przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca – do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem. O tym, że strony zawarły umowę o pracę nie decyduje zatem samo formalne jej spisanie, lecz faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy. Jedną z najważniejszych cech pracy świadczonej w ramach stosunku pracy jest podporządkowanie pracownika.

Najistotniejszymi elementami stosunku pracy są: dobrowolność zobowiązania, obowiązek pracownika świadczenia pracy osobiście, w sposób ciągły, podporządkowany poleceniom pracodawcy, który jest obowiązany do wynagrodzenia pracownika za świadczoną na jego rzecz pracę, ponoszenie ryzyka gospodarczego, produkcyjnego i osobowego przez pracodawcę, staranne działanie w procesie pracy. Jak zważył Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 października 1998 roku (sygn. akt I PKN 416/98, publ. OSNAPiUS 1999, nr 24, poz. 775) brak bezwzględnego obowiązku osobistego świadczenia pracy wyklucza możliwość zakwalifikowania stosunku prawnego jako umowy o pracę (tak SN w wyroku z dnia 28.10.1998 r, I PKN 416/98). Zgodnie z art. 80 k.p. wynagrodzenie przysługuje pracownikowi za wykonaną pracę, a nie jej rezultat. Pracodawca może również wymierzać określone przepisami prawa pracy kary w ramach odpowiedzialności porządkowej.

Art. 22 § 1¹ k.p. wskazuje, że zatrudnienie w warunkach określonych w § 1 jest zatrudnieniem na podstawie stosunku pracy, bez względu na nazwę zawartej przez strony umowy. Jak trafnie przyjął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 kwietnia 1999 roku (I PKN 642/98, OSNAPiUS 2000, nr 11, poz. 417) nazwa umowy nie ma znaczenia, jeżeli nawiązany stosunek pracy ma cechy wskazane w art. 22 § 1 k.p.

Organ rentowy stanął na stanowisku, że umowa o pracę zawarta między wnioskodawczynią a płatnikiem składek, jest nieważna, ponieważ nie doszło faktycznie do nawiązania stosunku pracy.

Tymczasem wnioskodawczyni wykazała, że zgodnym zamiarem stron umowy z dnia 1 kwietnia 2015 roku było nawiązanie stosunku pracy. Realizowane były bowiem wszystkie elementy stosunku pracy. Wnioskodawczyni świadczyła pracę pod kierownictwem pracodawcy. Musiała rozliczać się z czasu i ilości wykonanej pracy. Wykonywała swoją pracę na podstawie udzielonych jej przez pracodawcę upoważnień.

Nie jest zatem zasadne stanowisko organu rentowego, który w zawartej pomiędzy stronami umowy upatruje pozorności, tylko ze względu na fakt rozpoczęcia zwolnienia lekarskiego związanego z chorobą w okresie ciąży w kilka miesięcy po podjęciu pracy. Pamiętać należy bowiem, że samo przekonanie, że kobieta w ciąży zawarła umowę o pracę w celu uzyskania ochrony ubezpieczeniowej w związku chorobą i macierzyństwem w żadnym razie nie uzasadnia wyłączenia z ubezpieczeń społecznych. Ustaleniu zawsze powinno podlegać zatem, czy strony miały rzeczywisty zamiar

wywołania skutków prawnych wynikających z pozornego oświadczenia woli, przy czym brak tego zamiaru dotyczy samej treści czynności prawnej - np. brak zamiaru świadczenia oznaczonej w umowie pracy (tak też Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 10 maja 2016 roku, sygn. akt III AUa 1467/15, publ. LEX nr 2062051).

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Główną cechą czynności pozornej jest brak zamiaru wywołania skutków prawnych, jakie łączą się z oświadczeniem określonej treści. Zachodzi wtedy świadoma, z góry założona sprzeczność między złożonym oświadczeniem, a realnym zgodnym zamiarem obu stron czynności prawnej. Celem zaś tego działania jest, jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 marca 2004 roku w sprawie o sygn. akt III CK 456/02 (publ. Legalis nr 68095), „upozorowanie woli stron na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana”. Konsekwencją takiego działania jest uznanie takiego oświadczenia za nieważne, pozbawione cechy konstytutywności. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności.

Podsumowując czynność prawna pozorna to taka, która zawiera następujące elementy:

- 1) oświadczenie musi być złożone tylko dla pozorów,
- 2) oświadczenie musi być złożone drugiej stronie,
- 3) adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów.

Wskazane elementy muszą wystąpić łącznie, brak któregokolwiek z nich nie pozwala na uznanie czynności prawnej za dokonaną jedynie dla pozorów. Osoba składająca oświadczenie woli dla pozorów nie chce, aby powstały takie skutki prawne, jakie normalnie prawo łączy z tego typu oświadczeniem, ponieważ nie chce w ogóle wywoływać żadnych skutków (pozorność czysta) albo chce wywołać inne te, które wynikałyby ze złożonego przez nią oświadczenia woli (pozorność kwalifikowana). Za pozorne uznać można jedynie oświadczenia woli skierowane do określonego adresata, który zgadza się na pozorność danej czynności prawnej. Zgoda musi być wyraźna i nie budzić żadnych wątpliwości. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 lutego 1998 roku (sygn. akt II CKN 816/97), publ. LEX nr 56813 „nieważność czynności prawnej z powodu pozorności złożonego oświadczenia woli może być stwierdzona tylko wówczas, gdy brak zamiaru wywołania skutków prawnych został przejawiony wobec drugiej strony tej czynności otwarcie tak, że miała ona pełną świadomość co do pozorności złożonego wobec niej oświadczenia woli i co do rzeczywistej woli jej kontrahenta i w pełni się z tym zgadza" (wyrok SN z dnia 25 lutego 1998 r., II CKN 816/97, Lex nr 56813). Zgoda drugiej strony czynności prawnej na jej pozorność musi być wyrażona najpóźniej w chwili jej dokonywania. Czynność prawna pozorna jest dotknięta nieważnością bezwzględnie i nie wywołuje żadnych skutków prawnych od początku (*ex tunc*).

Podkreślenia wymaga przy tym, że ta sama czynność prawna nie może być równocześnie kwalifikowana jako pozorna (art. 83 § 1 k.c.) i mająca na celu obejście ustawy (art. 58 § 1 k.c.) (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 marca 2006 roku, sygn. akt II PK 163/05, publ. OSNP 2007, nr 5-6, poz. 71). Powołane przepisy stanowią odrębne i wykluczające się wzajemnie podstawy nieważności czynności prawnej. Czynność pozorna jest zawsze nieważna. Niekiedy ważna może być czynność ukryta. Dopiero wówczas jest możliwe badanie jej treści i celu w świetle kryteriów wyrażonych w art. 58 k.c. Nie jest więc możliwe obejście prawa poprzez dokonanie czynności prawnej pozornej (por. np. W. W., Obejście prawa jako przyczyna nieważności czynności prawnej, *Kwartalnik Prawa Prywatnego* 1999 nr 1, s. 69).

O czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy można mówić wówczas, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie zakazów, nakazów lub obciążeń wynikających z przepisu ustawy i tylko z takim zamiarem została dokonana. Nie jest natomiast obejściem prawa dokonanie czynności prawnej w celu osiągnięcia skutków, jakie ustawa wiąże z tą czynnością prawną. Skoro z zawarciem

umowy o pracę ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego, chorobowego

i wypadkowego, podjęcie zatrudnienia w celu objęcia ubezpieczeniem i ewentualnego korzystania ze świadczeń z tego ubezpieczenia nie może być kwalifikowane jako obejście prawa. W sytuacji, gdy wolą stron zawierających umowę było faktyczne nawiązanie stosunku pracy i doszło do świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa (tak też SN w wyroku z dnia 2 lipca 2008 r., sygn. akt II UK 334/07, publ. LEX nr 531865).

Sąd Okręgowy w całości podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 24 lutego 2010 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt II UK 204/09 (Lex nr 590241), zgodnie z którym, o tym czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 k.p. Istotne więc jest, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych.

Nadto Sąd Najwyższy w wyrok z dnia 25 stycznia 2005 roku (II UK 141/04, OSNP 2005/15/235), stwierdza, że stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.).

W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2010 roku w sprawie o sygn. akt I UK 43/10 (Lex nr 619658) wskazano z kolei, że umowa o pracę jest zawarta dla pozor, a przez to nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a podmiot wskazany jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, czyli strony z góry zakładają, iż nie będą realizowały swoich praw i obowiązków wypełniających treść stosunku pracy. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalnego i rentowych oraz wypadkowego i chorobowego, to podjęcie zatrudnienia w celu objęcia tymi ubezpieczeniami i ewentualnie korzystania z przewidzianych nimi świadczeń nie jest obejściem prawa.

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2010 roku w sprawie o sygn. akt I UK 74/10 (Lex nr 653664) stwierdzono zaś, że podstawą ubezpieczenia społecznego jest rzeczywiste zatrudnienie, a nie sama umowa o pracę (art. 22 k.p., art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 13 pkt 1 w/w ustawy). Umowa o pracę nie jest czynnością wyłącznie kauzalną, gdyż w zatrudnieniu pracowniczym chodzi o wykonywanie pracy. Brak pracy podważa sens istnienia umowy o pracę. Innymi słowy jej formalna strona, nawet połączona ze zgłoszeniem do ubezpieczenia społecznego, nie stanowi podstawy takiego ubezpieczenia.

Z powyższego jednoznacznie wynika, że motywacja skłaniająca do zawarcia umowy o pracę nie ma znaczenia dla jej ważności przy założeniu, że nastąpiło rzeczywiste jej świadczenia zgodnie z warunkami określonymi w art. 22 § 1 k.p. Tym samym nie można czynić odwołującej się zarzutów, że zawarła kwestionowaną umowę o pracę jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczeń społecznych, pod tym jednak warunkiem, że na podstawie tej umowy realizowała zatrudnienie o cechach pracowniczych.

Zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 sierpnia 2013 roku, sygn. akt II UK 11/13 (LEX nr 1375189), jeżeli strony umowy o pracę nie zamierzają wywołać skutku prawnego w postaci nawiązania stosunku pracy, a ich oświadczenia uzewnętrznione umową o pracę zmierzają wyłącznie do wywołania skutku w sferze ubezpieczenia społecznego, to taka umowa jako pozorna jest nieważna (art. 83 § 1 k.c.).

Głównym celem zawarcia umowy o pracę winno być zatem nawiązanie stosunku pracy, a jedynie rezultatem i pośrednim celem zatrudnienia jest uzyskanie wskazanych korzyści. Podkreślić przy tym należy, że zarówno przepisy

prawa pracy, prawa ubezpieczeń społecznych, jak i przepisy ustrojowe pozwalają kształtować elementy stosunku pracy zgodnie z wolą stron.

Mając na uwadze dotychczas poczynione rozważania prawne należy podkreślić, że w realiach niniejszej sprawy Sąd Okręgowy w Łodzi w celu dokonania kontroli prawidłowości zaskarżonej decyzji organu rentowego musiał ustalić zatem, czy pomiędzy wnioskodawczynią, a płatnikiem składek istotnie doszło do nawiązania i realizacji stosunku pracy w warunkach określonych w art. 22 § 1 k.p.

Jak już wcześniej wykazał Sąd Okręgowy, nie można mieć wątpliwości, że umowa o pracę zawarta z wnioskodawczynią w dniu 1 kwietnia 2015 roku jest ważna. Stanowisko takie uzasadniają bowiem okoliczności faktyczne.

Wykazano, że pracodawca miał potrzebę zatrudnienia pracownika na stanowisku asystenta - sekretarza. Wnioskodawczyni zaś poszukiwała zatrudnienia, w związku ze zbliżającym się zakończeniem studiów na wydziale lekarskim. Do czasu rozpoczęcia stażu, wnioskodawczyni chciała podjąć zatrudnienie. Wybrała pracę u płatnika, ponieważ odpowiadała ona jej wykształceniu i przewidywała najkorzystniejsze warunki finansowe. Płatnik nie zatrudniała nikogo wcześniej na powierzonym K. B. stanowisku, pamiętać należy jednak, że płatnik dopiero od 2013 roku zajęła się w pełnym wymiarze prywatną praktyką i z czasem dopiero zaczęła potrzebować pracownika. Zrozumiałym jest również, że charakter prowadzonej praktyki lekarskiej, wymagał zatrudnienia osoby kompetentnej i zaufanej. Wybór synowej - absolwentki uniwersytetu medycznego - jest w tej sytuacji zrozumiały. To tłumaczy również, dlaczego płatnik nie zatrudniła nikogo na miejsce wnioskodawczyni i oczekuje na jej powrót do pracy po odbyciu stażu.

Nawet jeśli wobec ciąży, wnioskodawczyni zależało na zapewnieniu sobie możliwości uzyskania tytułu ubezpieczeń społecznych do świadczeń związanych z chorobą w okresie ciąży i z macierzyństwem, to jak wynika z przeprowadzonych wcześniej rozważań prawnych, nie można jej czynić z tego powodu zarzutów, pod warunkiem, że pracę tę rzeczywiście wykonywała.

A zatem wobec udowodnienia zgodnego zamiaru realizacji stosunku pracy przez obie strony umowy oraz świadczenia pracy w rozumieniu art. 22 § 1 k.p. przez wnioskodawczynię, kwestią drugorzędną pozostaje jej motywacja poszukiwania dodatkowego zatrudnienia w ramach stosunku pracy.

W istniejącym stanie faktycznym należy zatem stwierdzić, że strony zawierając umowę o pracę, miały zamiar wywołania skutków wynikających z umowy o pracę i realizacji stosunku pracy. Zgłoszenie wnioskodawczyni z tego tytułu do ubezpieczeń społecznych było zatem ważne i skutkowało objęciem jej obowiązkowymi ubezpieczeniami pracowniczymi.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy w Łodzi, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że K. B. jako pracownik płatnika składek A. B., podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 kwietnia 2015 roku.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego

12 czerwca 2017 roku

M.U.